

**Sprawozdanie z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Raciborzu oraz efektów pracy organizatora
rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2021.
Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.**

Racibórz, maj 2022 rok

POWIAT RACIBORSKI

Miasto Racibórz

Miasto i Gmina
Kuźnia Raciborska

Miasto i Gmina
Krzanowice

Gmina Kornowac

Gmina
Krzyżanowice

Gmina Nędza

Gmina
Pietrowice Wielkie

Gmina Rudnik

SPIS TREŚCI

1.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE	4
1.1.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O POMOCY SPOŁECZNEJ.....	4
1.1.1.	Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób	4
1.1.2.	Wydawanie decyzji administracyjnych o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy oraz decyzji administracyjnych ustalających wysokość miesięcznych opłat za korzystanie z usług środowiskowego domu samopomocy.....	8
1.1.3.	Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.....	9
1.1.4.	Nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.....	9
1.2.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 9 CZERWCA 2011 r. O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	10
1.2.1.	Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej, udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu świadczonej opieki i wychowania zawodowym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka	11
1.2.2.	Realizacja zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.....	16
1.2.3.	Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r.....	18
1.2.4.	Organizowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zapewnianie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, poprzez umieszczanie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	25
1.2.5.	Prowadzenie postępowań w celu ustalenia odpłatności rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.....	36
1.2.6.	Wytaczanie na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych.....	37

1.2.7.	Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne.....	37
1.3.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REPATRIACJI	38
1.4.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	38
1.4.1.	Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	38
1.4.2.	Dofinansowanie usług tłumacza migowego – przewodnika.....	39
1.4.3.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.....	39
1.4.4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	40
1.4.5.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów....	40
1.4.6.	Finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej.....	42
1.5.	REALIZACJA PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” FINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	43
2.	ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ORAZ INNE ZADANIA ZLECONE POWIATOWI.....	46
2.1.	„Dobry start” – rządowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2021.....	46
2.2.	Dodatek wychowawczy oraz dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego.....	46
2.3.	Pomoc cudzoziemcom w integracji ze środowiskiem.....	47
3.	ZADANIA Z W ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ZLECONE ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM.....	48
3.1.	Interwencja Kryzysowa	48
3.2.	Dom Samotnej Matki.....	48
3.3.	Program dla sprawców przemocy w rodzinie	49
4.	POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	49
4.1.	Tworzenie mieszkań chronionych.....	49
5.	PODSUMOWANIE	50

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, o której mowa w art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.). Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zostało utworzone na mocy uchwały nr IV/24/99 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 9 lutego 1999 r. Zgodnie z art. 112 ust. 12 cytowanej powyżej ustawy dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum.

1. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w szczególności w oparciu o:

- 1) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.);
- 2) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 447);
- 3) ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1472 ze zm.);
- 4) ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 573 ze zm.);
- 5) zarządzenie nr 166/2011 Starosty Raciborskiego z dnia 3 listopada 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego.

1.1. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O POMOCY SPOŁECZNEJ.

1.1.1. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób.

W ramach wykonywania zadania ustawowego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu umieszczało osoby wymagające całodobowej opieki w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego. **W 2021 r. Centrum wydało 86 decyzji w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej, w tym 55 decyzji o umieszczeniu w DPS „Złota Jesień” w Raciborzu oraz 23 decyzje o umieszczeniu w DPS przy Placu Władysława Jagiełły 3.**

Na osoby przyjęte do DPS przed dniem 1 stycznia 2004 r. powiat prowadzący dom otrzymuje dotację z budżetu państwa, ponadto osoby te ponoszą odpłatność za pobyt w wysokości

70% swojego dochodu. Osoby przyjmowane do DPS-u po dniu 1 stycznia 2004 r. ponoszą odpłatność za pobyt w wysokości 70% swojego dochodu, pozostałą część kosztów pokrywa najbliższa rodzina mieszkańca lub gmina kierująca daną osobę do domu pomocy społecznej. Ze względu na specyfikę poszczególnych domów pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego koszt utrzymania mieszkańca w poszczególnych jednostkach jest zróżnicowany.

Szczegółowe dane dotyczące kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu raciborskiego w roku 2021.

NAZWA DOMU	TYP DOMU	LICZBA MIEJSC	KOSZT UTRZYMANIA MIESZKAŃCA W 2021R. (zł)
DPS „Złota Jesień” w Raciborzu, ul. Grzonki 1	Dom dla osób w podeszłym wieku	208	4 109,00
DPS w Raciborzu przy Pl. Władysława Jagiełły 3	Dom dla osób przewlekle psychicznie chorych	170	3 404,00
DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach, ul. Kolejowa 4	Dom dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	60	4 385,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Wysokość miesięcznej dotacji z budżetu państwa na pokrycie kosztów utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej przyjętego na zasadach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2004 r. ustalana jest przez właściwego terytorialnie wojewodę. Maksymalna średnia miesięczna wartość dotacji z budżetu państwa na pokrycie kosztów utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej w 2021 r. wynosiła:

- 1) w okresie od stycznia do lutego – 2 826,77 zł;
- 2) w okresie od marca do grudnia – 2 991,11 zł.

Rzeczywista, przekazywana kwota dotacji z budżetu na mieszkańca uzależniona jest od wysokości uzyskiwanych dochodów z tytułu odpłatności w danym miesiącu oraz kosztu utrzymania w domu.

Tabela nr 2. Wysokość dotacji otrzymanej z budżetu państwa przez domy pomocy społecznej w 2021 r.

NAZWA DOMU	KWOTA DOTACJI (zł)
DPS „Złota Jesień” ul. Grzonki 1, Racibórz	596 782,00
DPS przy Pl. Władysława Jagiełły 3, Racibórz	1 225 347,28
DPS „Różany Pałac” ul. Kolejowa 4, Krzyżanowice	1 962 331,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 3. Wykorzystanie miejsc w DPS „Złota Jesień” w Raciborzu wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 208 miejsc statutowych.

STAN NA DZIEŃ:	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓŁEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2021 r.	179	16	163
28 lutego 2021 r.	179	16	163
31 marca 2021 r.	181	16	165
30 kwietnia 2021 r.	179	16	163
31 maja 2021 r.	182	16	166
30 czerwca 2021 r.	185	15	170
31 lipca 2021 r.	192	15	177
31 sierpnia 2021 r.	190	15	175
30 września 2021 r.	187	15	172
31 października 2021 r.	189	14	175
30 listopada 2021 r.	183	14	169
31 grudnia 2021 r.	187	13	174

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 4. Wykorzystanie miejsc w DPS przy Placu Władysława Jagiełły 3 w Raciborzu wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 170 miejsc statutowych.

STAN NA DZIEŃ	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓŁEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2021 r.	163	44	119
28 lutego 2021 r.	163	44	119
31 marca 2021 r.	166	44	122
30 kwietnia 2021 r.	165	42	123
31 maja 2021 r.	167	42	125
30 czerwca 2021 r.	169	42	127
31 lipca 2021 r.	169	42	127
31 sierpnia 2021 r.	170	42	128
30 września 2021 r.	171	42	129
31 października 2021 r.	170	42	128
30 listopada 2021 r.	170	42	128
31 grudnia 2021 r.	170	42	128

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 5. Wykorzystanie miejsc w DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 60 miejsc statutowych.

STAN NA DZIEŃ	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓŁEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2021 r.	60	53	7
28 lutego 2021 r.	60	53	7
31 marca 2021 r.	60	53	7
30 kwietnia 2021 r.	60	53	7
31 maja 2021 r.	60	53	7
30 czerwca 2021 r.	60	53	7
31 lipca 2021 r.	60	53	7
31 sierpnia 2021 r.	60	53	7
30 września 2021 r.	60	53	7
31 października 2021 r.	60	53	7
30 listopada 2021 r.	60	53	7
31 grudnia 2021 r.	60	53	7

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.1.2. Wydawanie decyzji administracyjnych o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy oraz decyzji administracyjnych ustalających wysokość miesięcznych opłat za korzystanie z usług środowiskowego domu samopomocy.

Na terenie powiatu raciborskiego funkcjonuje jeden ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a mianowicie Środowiskowy Domu Samopomocy Typu B, który mieści się w Raciborzu przy ul. Grzonki 1. Dom typu B przeznaczony jest dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Raciborski ŚDS prowadzony jest przez Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Osób Niepełnosprawnych „Dom” w Raciborzu. Prowadzenie przez Stowarzyszenie Środowiskowego Domu Samopomocy jest realizacją przez Powiat Raciborski zadania publicznego z zakresu administracji rządowej realizowanego w obszarze pomocy społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Raciborzu dysponuje 35 miejscami o charakterze pobytu dziennego i przeznaczony jest dla osób obu płci.** ŚDS jest jednostką o charakterze terapeutycznym i samopomocowym dla osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej. Podstawowym celem środowiskowego domu samopomocy jest aktywizacja psychospołeczna uczestników, prowadzona w formie postępowania wspierająco – aktywizującego oraz podtrzymywanie jej efektów. Środki na utrzymanie ŚDS pochodzą z dotacji celowej budżetu państwa przekazanej przez wojewodę za pośrednictwem powiatu.

Realizując powyższe zadanie w 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu wydało 27 decyzji o skierowaniu do Środowiskowego Domu Samopomocy Typu B w Raciborzu oraz 7 decyzji zmieniających odpłatność za korzystanie z usług powyższego ośrodka wsparcia. Z uwagi na zmianę przepisów prawa od dnia 29 maja 2021 r. korzystanie z usług Środowiskowego Domu Samopomocy typu B w Raciborzu jest nieodpłatne.

Na koniec minionego roku 11 osób oczekiwało na przyjęcie do ŚDS. Począwszy od października 2019 r. w ramach działalności Środowiskowego Domu Samopomocy Typu B w Raciborzu uruchomiono zajęcia klubowe przeznaczone dla byłych uczestników oraz osób oczekujących na przyjęcie do wyżej wymienionego ośrodka wsparcia.

1.1.3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Realizując powyższe zadanie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2021 r. przyznało 6 świadczeń dla 3 osób, które po opuszczeniu wyżej wymienionych placówek kontynuowały naukę, otrzymały pomoc pieniężną na usamodzielnienie bądź pomoc na zagospodarowanie. Wspomnianą pomoc przyznano na łączną kwotę 8 384,57 zł.

Tabela nr 6. Świadczenia przyznane osobom opuszczającym placówki w 2021 r.

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC RZECZOWA
LICZBA ŚWIADCZEŃ	2	3	1
KWOTA ŚWIADCZEŃ (zł)	5 289,00	1 313,72	1 781,85

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.1.4. Nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.

Realizując zapisy art. 112 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. PCPR w Raciborzu sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej. W związku z powyższym na terenie powiatu raciborskiego kontroli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu podlegają:

- 1) DPS „Złota Jesień” w Raciborzu przy ul. Grzonki 1;
- 2) DPS w Raciborzu przy Placu Władysława Jagiełły 3;
- 3) DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach przy ul. Kolejowej 4;
- 4) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Raciborzu przy ul. Karola Miarki 7/1;
- 5) Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Raciborzu przy ul. Sempołowskiej 5;
- 6) Środowiskowy Dom Samopomocy typu B w Raciborzu przy ul. Grzonki 1.

Plan kontroli zakładał realizację w roku 2021 sześciu kontroli:

- DPS „Złota Jesień” w Raciborzu przy ul. Grzonki 1 w terminie 21 – 25.06.2021 r.; zrealizowana według planu;
- DPS w Raciborzu przy Placu Władysława Jagiełły 3 w terminie 22 – 26.11.2021 r.; zrealizowana w terminie 22 – 26.10.2021 r.;
- ŚDS w Raciborzu przy ul. Grzonki 1 w terminie 20 – 24.09.2021 r.; zrealizowana według planu;
- Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Raciborzu przy ul. Sempołowskiej 5 w terminie 18 – 22.03.2021 r.; zrealizowana w terminie 17 – 21.05.2021 r.;
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Raciborzu przy ul. Karola Miarki 7/1 w terminie 19 – 24.04.2021 r.; przeprowadzono analizę dokumentacji w miesiącu grudniu 2021 r.;
- DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach w terminie 22 – 26.02.2021 r.; zrealizowana w terminie 8 – 12.03.2021 r.

W 2021 r. zrealizowano 5 kontroli na podstawie upoważnienia Starosty Raciborskiego w podległych placówkach. Natomiast 1 nadzór w Ośrodku Interwencji Kryzysowej zrealizowano na podstawie rozmowy z Prezes Stowarzyszenia Panią Haliną Rycerz-Kuliga oraz dostarczonej dokumentacji potwierdzającej realizację zadania publicznego.

1.2. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 9 CZERWCA 2011 R. O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań powiatu należy organizacja pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia małoletnim opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczą zastępczą zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 2) przygotowanie dziecka do:
  - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
  - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,

c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;

3) zaspokajanie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Ponadto obejmuje ona również proces usamodzielnienia wychowanków opuszczających rodzinne formy pieczy zastępczej oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze.

1.2.1. Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej, udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu świadczonej opieki i wychowania zawodowym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu organizowało w 2021 r. funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej. Głównym zadaniem osób pełniących funkcję rodzin zastępczych jest zapewnienie opieki i wychowania dzieciom, które zostały osierocone, odrzucone lub którym rodzice biologiczni nie byli w stanie zapewnić bezpieczeństwa i opieki. W wypełnianiu swoich funkcji rodziny zastępcze kierowały się dobrem przyjętych dzieci i poszanowaniem ich praw. Umieszczenie dzieci w rodzinach zastępczych następowało na podstawie postanowienia sądu rodzinnego. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustawało z dniem uzyskania przez dziecko pełnoletności lub było przedłużone na czas kontynuacji nauki, jednak nie dłużej niż do 25 roku życia. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustawało również w przypadku, gdy dziecko wcześniej wracało do rodziny biologicznej lub zostało przysposobione przez rodzinę adopcyjną.

Rodzinna pieczę zastępczą wykonywana była poprzez:

- 1) rodziny zastępcze spokrewnione;
- 2) rodziny zastępcze niezawodowe;
- 3) rodziny zastępcze zawodowe, w tym pogotowia rodzinne i rodziny specjalistyczne;
- 4) rodzinne domy dziecka.

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, były wspierane przez rodziny pomocowe.

Każda rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. otrzymywał świadczenia miesięczne na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w zależności od typu rodziny.

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018 r. wysokość świadczeń miesięcznych na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w zależności od typu rodziny od dnia 1 czerwca 2018 r. do dnia 31 maja 2021 r. wynosiła:

- 1) 694,00 zł – rodziny spokrewnione (dziadkowie i rodzeństwo);
- 2) 1 052,00 zł – rodziny niezawodowe i zawodowe oraz rodzinne domy dziecka;
- 3) 211,00 zł – dodatek dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umieszczonego na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 969).

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 marca 2021 r. wysokość świadczeń miesięcznych na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w zależności od typu rodziny od dnia 1 czerwca 2021 r. wynosi:

- 4) 746,00 zł – rodziny spokrewnione (dziadkowie i rodzeństwo);
- 5) 1 131,00 zł – rodziny niezawodowe i zawodowe oraz rodzinne domy dziecka;
- 6) 227,00 zł – dodatek dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umieszczonego na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 969).

Dodatkowo rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka otrzymywali:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania dziecka;
- 2) jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka;
- 3) jednorazowe lub okresowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki;
- 4) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzona rodzina zastępcza zawodowa lub rodzinny dom dziecka;
- 5) środki na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka.

W całym okresie sprawozdawczym Zarząd Powiatu Raciborskiego sprawował łączną kontrolę nad 104 rodzinami zastępczymi. Na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowały 102 rodziny zastępcze, 1 rodzina zamieszkiwała na terenie powiatu wodzisławskiego oraz 1 na terenie powiatu rybnickiego.

W rodzinach tych przebywało łącznie 222 dzieci, w tym:

- 1) 72 dzieci w 53 spokrewnionych rodzinach zastępczych;

- 2) 31 dzieci w 27 niezawodowych rodzinach zastępczych;
- 3) 41 dzieci w 13 zawodowych rodzinach zastępczych;
- 4) 78 dzieci w 11 rodzinnych domach dziecka.

W roku ubiegłym powstało 9 rodzin zastępczych. Jednocześnie w 2021 r. w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczonych zostało 29 małoletnich. Ponadto na terenie powiatu raciborskiego funkcjonują dwa rodzinne domy dziecka, których na podstawie zawartego porozumienia obsługę prowadzi Miasto Rybnik oraz miasto Ruda Śląska.

W okresie sprawozdawczym 42 dzieci opuściło rodziny zastępcze, w tym:

- 1) 13 dzieci usamodzielniało się;
- 2) 3 dzieci powróciło do rodziców biologicznych;
- 3) 13 dzieci zostało adoptowanych;
- 4) 4 dzieci przeszło do innej rodziny zastępczej;
- 5) 8 dzieci zostało przeniesionych do placówek opiekuńczo – wychowawczych;
- 6) 1 wychowanek został umieszczony w domu pomocy społecznej.

Na realizację powyższego zadania w 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu wydatkowało łącznie 5 006 931,21 zł z czego:

- 1) na świadczenia społeczne ogółem: 2 437 467,58 zł w tym:
  - 2 243 689,06 zł świadczenia dla rodzin zastępczych,
  - 193 778,52 zł świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, szczegółowe informacje przedstawia tabela nr 18;
- 2) wynagrodzenia dla pracowników i zleceniobiorców wraz z pochodnymi – 2 274 331,54 zł;
- 3) wydatki rzeczowe związane z pieczą zastępczą – 295 132,09 zł, w tym na zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego 145 965,21 zł – porozumienia zawarte w sprawie ponoszenia wydatków na dzieci pochodzące z powiatu raciborskiego umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.

W okresie sprawozdawczym 14 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych, 1 wychowanek w rodzinnym domu dziecka funkcjonującym na terenie powiatu gryfickiego, cieszyńskiego, gliwickiego, wodzisławskiego, rybnickiego, kędzierzyńsko – kozielskiego, stargardzkiego, nyskiego, Miasta Opole oraz Rybnika. Na pokrycie kosztów utrzymania tych dzieci, zgodnie z zawartymi porozumieniami Powiat Raciborski w roku 2021 przekazał środki finansowe w łącznej kwocie 145 965,21 zł.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie naszego powiatu przebywały również dzieci z powiatu kędzierzyńsko – kozielskiego, ząbkowickiego, gliwickiego,

strzeleckiego, wodzisławskiego, głubczyckiego, Miasta Bytom, Rybnik, Ruda Śl., Częstochowa, Żory, Mysłowice oraz Świdnica. Z tego tytułu Powiat w minionym roku otrzymał środki finansowe w łącznej wysokości 612 556,75 zł, z czego kwota przeznaczona na świadczenia społeczne, tj.: pomoc pieniężną dla osób przebywających w rodzinach zastępczych wynosiła 409 846,21 zł, natomiast na wynagrodzenia dla zleceńbiorców z pochodnymi była to kwota 202 710,54 zł.

Na dzień 31.12.2021 r. na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowało 91 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 184 dzieci, w tym:

- 1) 61 dzieci w 45 spokrewnionych z dzieckiem rodzinach zastępczych;
- 2) 25 dzieci w 22 niezawodowych rodzinach zastępczych;
- 3) 32 dzieci w 13 zawodowych rodzinach zastępczych;
- 4) 66 dzieci w 11 rodzinnych domach dziecka.

Zdecydowana większość rodzin zastępczych Powiatu Raciborskiego mieszka na terenie Miasta Racibórz. Szczegółowe informacje przedstawia tabela nr 7.

Tabela nr 7. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie poszczególnych gmin powiatu raciborskiego oraz poza terenem powiatu raciborskiego, stan na 31.12.2021 r.

GMINA	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
RACIBÓRZ	45	71
KUŹNIA RACIBORSKA	12	32
KRZANOWICE	6	9
KRZYŻANOWICE	3	7
NĘDZA	9	19
PIETROWICE WIELKIE	6	11
RUDNIK	1	6
KORNOWAC	7	21
GMINA SPOZA POWIATU RACIBORSKIEGO	2	8
RAZEM:	91	184

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Od miesiąca lutego 2021 r. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej utworzył funkcjonujące na terenie powiatu rybnickiego pogotowie rodzinne. Pogotowie rodzinne to forma opieki, do której kierowane są dzieci na pobyt okresowy, do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. Jeżeli zaistnieją szczególne okoliczności okres ten może zostać wydłużony, za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny biologicznej, przysposobienia lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej. W minionym roku na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowało 13 rodzin zastępczych

zawodowych oraz 11 rodzinnych domów dziecka. Szczegółowe dane dotyczące rodzajów rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przedstawia tabela nr 8.

Tabela nr 8. Rodzaje rodzin zastępczych dla których organizatorem jest powiat raciborski, stan na 31.12.2021 r.

RODZAJE RODZIN ZASTĘPCZYCH	LICZBA RODZIN	UDZIAŁ PROCENTOWY (%)
SPOKREWNIONE	45	49,45
NIEZAWODOWE	22	24,18
ZAWODOWE	12	13,19
POGOTOWIA RODZINNE	1	1,09
SPECJALISTYCZNE	0	0
RODZINNE DOMY DZIECKA	11	12,09
RAZEM:	91	100

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego wychowują się dzieci w wieku do 18 roku życia oraz osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka i pozostają w tej rodzinie zastępczej do czasu ukończenia nauki, ale nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

Tabela nr 9. Dzieci w rodzinach zastępczych wg przedziałów wiekowych, stan na 31.12.2021 r.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY (%)
0 – 6 roku życia	39	21,19
7 – 13 roku życia	63	34,24
14 – 18 roku życia	62	33,70
powyżej 18 roku życia	20	10,87
RAZEM:	184	100

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w imieniu Starosty Raciborskiego prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzących rodzinny dom dziecka. Rejestr jest aktualizowany adekwatnie do zmieniającej się sytuacji rodzinnej i przekazywany do Sądu Rejonowego w Raciborzu.

Sytuacja w zakresie realizacji postanowień Sądu dotyczących umieszczenia małoletnich w rodzinnej pieczy zastępczej jest unormowana. Postanowienia w roku 2021 i obecnie są realizowane na bieżąco. Na tle innych powiatów, pod względem sprawności systemu opieki zastępczej i posiadanej liczby zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, Powiat Raciborski prezentuje się dobrze.

1.2.2. Realizacja zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W powiecie raciborskim zarządzeniem nr 166/2011 Starosty Raciborskiego z dnia 3 listopada 2011 r. organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej stanowi strukturę podlegającą Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Do zadań organizatora należy tworzenie, rozwój i koordynacja systemu rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu.

Na podstawie art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu powołany został Zespół ds. pieczy zastępczej, realizujący zadania w zakresie przewidzianym ustawą. Zespół ds. pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym realizował swoje zadania zgodnie z założeniami i celami. Zadania organizatora skupiały się wokół pozyskiwania osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka, kwalifikowania i przygotowywania kandydatów, a także pomocy, poradnictwa i wsparcia już istniejącej rodzinnej pieczy zastępczej. Organizator pieczy zastępczej dokonywał również oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, rodziców zastępczych, kandydatów. Zapewniał wsparcie koordynatora rodzinom zastępczym.

Organizator pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym realizował nałożone przez ustawę następujące zadania:

- 1) prowadził nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikował osoby kandydujące do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawał zaświadczenia kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizował szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewniał badania psychologiczne kandydatom do pełnienia funkcji rodziny

- zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) zapewniał rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
  - 6) zapewniał pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
  - 7) organizował dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomoc wolontariuszy;
  - 8) współpracował ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
  - 9) prowadził poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
  - 10) zapewniał pomoc prawną osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
  - 11) dokonywał okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
  - 12) prowadził działalność diagnostyczno – konsultacyjną, której celem było pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
  - 13) przeprowadzał badania psychologiczne oraz analizy, o których mowa w art. 42 ust.7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
  - 14) zapewniał rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwo, które miało na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
  - 15) zapewniał koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz podnoszenie kwalifikacji przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
  - 16) zgłaszał do ośrodków adopcyjnych informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

- 17) organizował opiekę nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie mogli sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;
- 18) wyznaczał koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej dla konkretnej rodziny zastępczej po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka;
- 19) dokonywał oceny rodziny zastępczej;
- 20) informował sąd, co najmniej raz na 6 miesięcy o całokształcie sytuacji osobistej dziecka w rodzinie zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r. skutecznie realizował swoje zadania. Realizowane jednocześnie funkcje monitorujące miały na celu eliminowanie błędów, a tym samym poprawę warunków funkcjonowania dzieci w rodzinie zastępczej i ich opiekunów oraz jakości pełnionej opieki.

1.2.3. Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2021 realizował zadania o charakterze promocyjnym, szkoleniowym, organizacyjnym, pomocowym, opiniodawczym i sprawozdawczym. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej pozyskiwał nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, promował tę formę pieczy zastępczej, kwalifikował, szkolił i przygotowywał kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także udzielał poradnictwa, wsparcia i pomocy istniejącym już rodzinom zastępczym. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował ze środowiskiem lokalnym na rzecz dobra dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizator rodzinnej pieczy przedstawia sprawozdanie z realizacji zadań.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r. realizował wydane postanowienia sądowe, na podstawie których w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych 29 dzieci. W tym 13 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej spokrewnionej, 1 dziecko zostało umieszczone w niezawodowej rodzinie zastępczej, 10 dzieci zostało umieszczonych w zawodowej rodzinie zastępczej oraz 5 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach prowadzących rodzinny dom dziecka. W całym okresie sprawozdawczym

powstało 9 nowych rodzin zastępczych, w tym 7 rodzin zastępczych spokrewnionych, 1 rodzina zastępcza niezawodowa oraz 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego (funkcjonująca na terenie powiatu rybnickiego), gdzie łącznie zostało umieszczonych 20 dzieci. Pozostałe 9 dzieci zostało umieszczone w już istniejących rodzinach zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu prowadziło kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze w celu pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Jak w poprzednich latach promocja prowadzona była poprzez zamieszczenie informacji o kryteriach doboru rodzin zastępczych na stronie PCPR, profilu społecznościowym Facebook, emisję spotu w Radio Vanessa. Ponadto, w dalszym ciągu promocję rodzicielstwa zastępczego można zobaczyć na autokarach PKS Racibórz wraz z hasłem promującym rodzicielstwo zastępcze „Dajmy mu szansę. Zostań rodziną zastępczą”, której celem było pozyskanie nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W efekcie działań promujących rodzicielstwo zastępcze do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2021 r. zgłosiło się 13 kandydatów na rodziców zastępczych, w tym 2 kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową oraz 11 kandydatów na rodzinę spokrewnioną. W toku kwalifikacji wydano opinie o spełnieniu warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz sporządzono przez psychologa opinie o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Organizator przeprowadził analizy w zakresie sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej dotyczące kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju, opinie na temat kandydatów na rodzinę zastępczą sporządzał na podstawie przeprowadzonego zdalnie protokołu oceny sytuacji życiowej oraz oceny warunków lokalowych w oparciu o otrzymane fotografie lokalu mieszkalnego. Badania psychologiczne kandydatów były przeprowadzane, w reżimie sanitarnym, przez psychologa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Psycholog przeprowadził badania psychologiczne oraz analizy dla 13 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym 11 kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione (z czego 2 kandydatów z 2020 r.) i 2 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe. Dwóch kandydatów na rodzinę zastępczą spokrewnioną, którzy złożyli wniosek o rozpoczęcie procedury kwalifikacyjnej w 2021 r. nie zostało przebadanych, gdyż nie złożyło kompletu wymaganych dokumentów. Ponadto w trakcie kwalifikacji 2 kandydatów na rodzinę zastępczą spokrewnioną złożyło rezygnację.

W roku 2021 przeszkolonych zostało 14 kandydatów na rodzinę zastępczą spokrewnioną oraz 9 kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową. Byli to kandydaci,

którzy złożyli dokumenty w okresie od grudnia 2019 r. do września 2021 r. – do czasu rozpoczęcia szkolenia.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r. wydał 3 zaświadczenia kwalifikacyjne po odbyciu szkolenia i praktyk w rodzinie zastępczej oraz 81 zaświadczeń kwalifikacyjnych osobom, którym minął termin ważności wcześniejszych zaświadczeń, a spełniły one warunki, o których mowa w art. 42 ust. 1 – 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz posiadali predyspozycje do sprawowania pieczy zastępczej. W dwóch przypadkach kandydatom po ukończeniu szkolenia w 2021 r. nie wydano zaświadczenia kwalifikacyjnego, z uwagi na niezakończone obowiązkowe praktyki w rodzinach zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewniał również pomoc już istniejącym rodzinom zastępczym. Wychodząc naprzeciw potrzebom rodzin zastępczych mimo ograniczeń i pandemii COVID – 19 kontynuowana była pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zapewniło rodzinom zastępczym pomoc oraz wsparcie w przypadku wystąpienia problemów w rodzinie. Wsparcie rodzinom zastępczym odbywało się poprzez rozmowy telefoniczne. Oprócz tego rodziny zastępcze zawodowe i prowadzący rodzinne domy dziecka wspierały się wzajemnie między innymi poprzez uczestnictwo w Stowarzyszeniu Rodzin Zastępczych „Przyjazny Dom”. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2021 r. zorganizowało grupę wsparcia w miesiącu styczniu i lutym, natomiast kolejne spotkania odbywały się w formie stacjonarnej oraz online.

Organizator w realizacji swoich zadań współpracował ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz kościołami, związkami wyznaniowymi i organizacjami społecznymi.

W roku 2021 w wyniku prac organizatora rodzinnej pieczy zastępczej możliwe było dalsze skoordynowanie pracy oraz zacieśnienie współpracy z organizacjami i instytucjami. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r. współpracował z:

- 1) ośrodkami pomocy społecznej – asystentami rodzin – w zakresie przekazywania informacji na temat rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz przygotowywania planów pomocy dziecku i rodzinie (współpraca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z asystentem rodziny);
- 2) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu – współpraca w zakresie przekazywania informacji na temat

funkcjonowania rodziny biologicznej oraz pomoc przy przekazywaniu dzieci do pieczy zastępczej;

- 3) Sądem Rejonowym w Raciborzu Wydział III Rodzinny i Nieletnich – przy wskazywaniu kandydatów na rodzinę zastępczą dla dzieci, wobec których podjęte zostały działania w kierunku umieszczenia ich w pieczy zastępczej, przesyłaniu oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i zasadność dalszego pobytu w pieczy;
- 4) zakładami opieki zdrowotnej – współpraca przy przekazywaniu dokumentów oraz informacji o stanie zdrowia dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 5) Policją – współpraca przy umieszczaniu małoletnich w pieczy zastępczej;
- 6) ośrodkami adopcyjnymi – współpraca przy zgłaszaniu dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu wskazania rodzin adopcyjnych; w 2021 r. zgłoszonych zostało 14 dzieci do ośrodków adopcyjnych z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 7) szkołami – współpraca w rozwiązywaniu problemów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; pozyskiwanie opinii o dzieciach; bieżąca współpraca z pedagogami;
- 8) Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Raciborzu – w zakresie informowania rodzin zastępczych o możliwości uzyskania pomocy i poradnictwa w ramach zadań placówki.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zatrudniało trzech psychologów, którzy mieli stały kontakt z rodzinami zastępczymi i udzielali wsparcia psychologicznego. Psycholodzy udzielili 484 porad, z których skorzystały 54 rodziny zastępcze. Porady były udzielane telefonicznie, jak również indywidualnie w zależności od sytuacji i potrzeb.

Jednym z ważniejszych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Zasady oceny okresowej dziecka regulują art. 128 – 131 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z uwagi na stan epidemii COVID–19 oceny sytuacji dziecka odbywały się zarówno w formie stacjonarnej w siedzibie Powiatowego Centrum Sportu w Raciborzu jak również w formie korespondencyjnej. W 2021 r. sporządzono 323 protokoły ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i zasadności pobytu małoletniego dziecka w rodzinie zastępczej bądź rodzinnym domu dziecka.

Oceny sytuacji dziecka były sporządzone na podstawie otrzymanych opinii i dokumentów:

- 1) rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka;
- 2) pedagoga;
- 3) psychologa;
- 4) właściwego asystenta rodziny;
- 5) przedstawiciela ośrodka adopcyjnego;
- 6) koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 7) rodziców dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Na podstawie dokonanych ocen sytuacji dziecka sporządzono informację dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, która była przekazywana do Sądu.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadził także poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci. W 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zapewniało rodzinom zastępczym wsparcie koordynatora oraz psychologa. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej utrzymywał stały kontakt telefoniczny z rodziną zastępczą. W przypadku zgłoszenia większych problemów przez rodziców zastępczych, opiekunów informowano gdzie mogą uzyskać dodatkową pomoc m.in. w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub u lekarzy specjalistów.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r. uczestniczyli w następujących szkoleniach i konferencjach:

- 1) „Trudne emocje dziecka, jak je zrozumieć? Jak sobie z nimi radzić?”,
- 2) „Trudne emocje dzieci młodszych”,
- 3) „Terapia ręki – zabawy rozwijające grafomotorykę”,
- 4) „Sensoryczne wsparcie dziecka z autyzmem w domu”,
- 5) „Depresja u dzieci wczesne rozpoznanie i wsparcie”;
- 6) „Dziecko po przemocy”,
- 7) „Bunt 2-latka w pytaniach i odpowiedziach”,
- 8) „Zachowania trudne u dzieci w wieku żłobkowym i przedszkolnym”,
- 9) „Terapia przez zabawę w żłobku i przedszkolu”,
- 10) „Zabawy z dzieckiem ze spektrum autyzmu”,
- 11) „Integracja sensoryczna w zabawie”,
- 12) „Adaptacja w żłobku i przedszkolu”,
- 13) „Zespół aspergera i ADHD”,
- 14) „Zabawy wzmacniające rozwój emocjonalny u dzieci”,
- 15) „Rozwój ruchowy u dzieci w wieku żłobkowym i przedszkolnym”,
- 16) „Terapia Środowiskowa dla Dzieci i Młodzieży”,
- 17) „Metody stosowane w terapii spektrum autyzmu”,
- 18) „Kary i nagrody w wychowaniu dziecka”,

- 19) „Motywacja bez kar i nagród – jak budować silną relację z dzieckiem”,
- 20) „Zabawy logopedyczne dla dzieci”,
- 21) „O terapii systemowej rodzin”,
- 22) „Psychologia rozwoju dziecka – najważniejsze aspekty”,
- 23) „Spektrum autyzmu – techniki pracy wspierające adaptację dziecka”,
- 24) „Jak radzić sobie ze złością i agresją dzieci”,
- 25) „Jak odzwyczaić dziecko od korzystania z urządzeń mobilnych”,
- 26) „Wczesna interwencja logopedyczna”,
- 27) „Dziecko chorujące somatycznie w rodzinie. Rodzaje i formy wsparcia”,
- 28) „Zachowania trudne w wieku żłobkowym i przedszkolnym”,
- 29) „Ryzyko dysleksji - obserwacja dzieci w wieku żłobkowym i przedszkolnym – Plastykosensooryka”,
- 30) „Granice, czyli jak mówić „nie” i przyjmować „nie””,
- 31) „Cyberdziecko okiem socjoterapeuty , Brzdąc w sieci?”
- 32) „Doskonalenie motoryki małej – zabawy paluszkowe”,
- 33) „Masaż dziecka metodą Shantala”,
- 34) „Zabawy wspierające rozwój mowy”,
- 35) „Proaktywne i reaktywne sposoby radzenia sobie z trudnym zachowaniem u małych dzieci”,
- 36) „Budowanie poczucia wartości dziecka”,
- 37) „Złość i frustracja u dzieci”,
- 38) „Znaczenie granic w wychowaniu dziecka”,
- 39) „Jak wspierać terapeutycznie dorosłego pacjenta z Aspergerem?”
- 40) „Lamdacyzm, nieprawidłowa wymowa t, d, n – postępowanie logopedyczne”,
- 41) „Nauka regulacji emocji u dzieci”,
- 42) „Diagnoza i terapia dzieci z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi”,
- 43) „Świat z perspektywy nastolatka”,
- 44) „Sygnały nadużycia seksualnego wobec dzieci i trauma dorosłości”,
- 45) „Nasze emocje się różnią – trudne emocje dzieci i rodziców”,
- 46) „Zabawy wyciszające i techniki relaksacyjne w grupie przedszkolnej i szkolnej”,
- 47) „Jak wspierać motywację wewnętrzną dziecka. Metody i techniki”,
- 48) „Jak pomóc dziecku z afazją motoryczną w przedszkolu i szkole?”
- 49) „Mediacje rówieśnicze jako profilaktyka zachowań agresywnych”,
- 50) „Dziecko zdolne w przedszkolu i szkole”,
- 51) „Fobie społeczne u dzieci”,
- 52) „Zabawy sensoryczne wykorzystywane w pracy z dziećmi”,
- 53) „Kryzys suicydalny. Interwencja kryzysowa. Pomoc psychologiczna”,
- 54) „Elementy terapii ręki w pracy z dziećmi”,

- 55) „Wprowadzenie do integracji sensorycznej”,
- 56) „Trening umiejętności społecznych”,
- 57) „Problem przemocy rówieśniczej w sieci”,
- 58) „Zachowania trudne u dzieci ze spektrum autyzmu”,
- 59) „Adaptacja dzieci ze spektrum autyzmu”,
- 60) „Dziecko z zespołem Aspergera”,
- 61) „Budowanie odporności u dzieci”.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w reżimie sanitarnym przeprowadzał również badania psychologiczne oraz oceniał sytuację osobistą, rodzinną i majątkową rodzin zastępczych. W powiecie raciborskim badania psychologiczne realizowane były poprzez psychologa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Psycholog przeprowadził badania psychologiczne oraz wydał opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka dla 33 osób w 19 rodzinach zastępczych.

Organizator zgłaszał do ośrodka adopcyjnego dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. **W 2021 r. do ośrodków adopcyjnych zostało zgłoszonych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej 17 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, w celu znalezienia dla nich rodzin przysposabiających.** W omawianym zakresie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu współpracowało ze Śląskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Katowicach oddział ds. adopcji i wspierania rodziny w Rybniku oraz Śląskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Katowicach oddział ds. adopcji i wspierania rodziny w Bielsku Białej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej realizował zadanie związane z zapewnieniem opieki dzieciom w przypadku, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie mogli sprawować opieki nad dzieckiem. W 2021 r. 2 rodziny prowadzące rodzinny dom dziecka, 2 rodziny zawodowe oraz 1 rodzina zastępcza niezawodowa skorzystały z organizowania opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy okresowo nie mogli sprawować opieki z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku. W związku z powyższym 18 małoletnich zostało umieszczonych w 6 rodzinach pomocowych.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczał koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, który na wniosek rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka obejmował ich swoją opieką. W 2021 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu było zatrudnionych 8 koordynatorów, którzy mieli pod opieką 104 rodziny zastępcze, w których przebywało łącznie 220 dzieci. Ponadto organizator rodzinnej pieczy zastępczej miał pod opieką 2 rodziny zastępcze (z uwagi na rezygnację z opieki koordynatora), w których przebywało 2 pełnoletnich wychowanków. W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej sporządzili 24 plany pomocy dziecku. Plany

zawierały długo i krótkofalowe sformułowane pisemnie działania na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w sferze edukacyjnej, psychospołecznej, zdrowotnej, socjalno – bytowej, kontaktów z rodzicami biologicznymi, monitorowania procedur adopcyjnych oraz dokonali 5 modyfikacji planów pomocy dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu współpracowało z sądami oraz informowało, co najmniej raz na 6 miesięcy, właściwy miejscowo sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka. W 2021 r. do sądów zostało przekazanych 346 informacji o całokształcie sytuacji osobistej małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

W ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu, działając w oparciu o uchwałę nr 117/646/2021 Zarządu Powiatu Raciborskiego z dnia 16 marca 2021 r. w sprawie zasad sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo – wychowawczym, upoważniony przez Zarząd Powiatu pracownik Starostwa przeprowadził 8 kontroli planowanych w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 5 kontroli planowanych w rodzinach zastępczych niezawodowych, 1 kontrolę planowaną w rodzinnym domu dziecka oraz 1 kontrolę w rodzinie zastępczej zawodowej. Przeprowadzono również 3 kontrole w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Ponadto przeprowadzono 3 kontrole doraźne: 1 w rodzinie zastępczej, 2 w WPOW w Pogrzebieniu. Po przeprowadzonych kontrolach w rodzinach zastępczych organizator rodzinnej pieczy zastępczej podejmował działania zgodnie z zaleceniami pokontrolnymi.

1.2.4. Organizowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zapewnianie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, poprzez umieszczanie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie powiatu raciborskiego jest sprawowana przez placówki opiekuńczo – wychowawcze. W 2021 r. na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowało sześć placówek opiekuńczo – wychowawczych, które dysponowały 94 miejscami.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze realizowały zadania wynikające z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 447 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., nr 292, poz. 1720). W placówce opiekuńczo – wychowawczej umieszczane

są dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Jednakże w wyjątkowych przypadkach możliwe jest przyjęcie dziecka poniżej 10 roku życia np. w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo – wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

W placówkach zapewniano dzieciom całodobową opiekę i wychowanie, zaspakajano ich niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne i religijne. W placówkach gwarantowano także korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia zgodnego z ich wiekiem. Stwarzano wychowankom warunki do fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju. Pracownicy placówek współdziałali w zakresie utrzymywania osobistych kontaktów wychowanków z rodzicami i innymi bliskimi osobami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych. Praca z dzieckiem prowadzona była zgodnie z planem pomocy dziecku, sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku jego braku z podmiotem organizującym pracę z rodziną. W placówkach podejmowane były działania w kierunku powrotu dziecka do rodziny naturalnej, umieszczenia w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej w przypadku dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Wychowankowie przebywający w placówkach opiekuńczo – wychowawczych nabywali umiejętności organizacji czasu wolnego i mieli możliwość uczestniczenia w zajęciach kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych. Placówki opiekuńczo – wychowawcze umożliwiały wychowankom korzystanie z zajęć wychowawczych, korekcyjnych, kompensacyjnych, logopedycznych, terapeutycznych, rekompensujących braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujących do życia społecznego oraz wyrównujących deficyty rozwojowe dzieci. Placówki opiekuńczo – wychowawcze organizowały wszystkim swoim wychowankom wypoczynek letni oraz zimowy. Wychowankowie placówek mieli również zagwarantowaną specjalistyczną opiekę medyczną (pediatryczną, okulistyczną, stomatologiczną, ortopedyczną, neurologiczną, psychiatryczną, ginekologiczno – położniczą). Placówki ściśle współpracowały z sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu, powiatowymi centrami pomocy rodzinie z innych powiatów, rodziną, asystentami rodziny, kuratorami oraz z innymi osobami i instytucjami, które wspierają działania wychowawcze. W placówkach opiekuńczo – wychowawczych została przywrócona organizacja Zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, która została wstrzymana w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2.

Rok 2021 podobnie jak rok poprzedni, był szczególnie trudnym rokiem dla placówek opiekuńczo – wychowawczych, działających na terenie powiatu raciborskiego, ze względu na szerzącą się pandemię koronawirusa SARS–CoV–2. Placówki wprowadziły zasady bezpieczeństwa i ochrony zdrowia względem wychowanków przebywających w placówkach, aby zapobiec zakażeniu się koronawirusem SARS–CoV–2.

Nauczanie wychowanków odbywało się zarówno w formie stacjonarnej jak również zdalnej. Wychowawcy przejęli zadania nauczycieli, realizując właściwe zdalne nauczanie dla wszystkich wychowanków. Placówki zabezpieczyły wychowankom odpowiedni dostęp do sprzętu komputerowego, który umożliwił codzienną naukę i realizowanie zadań w trybie zdalnej szkoły. Wychowanków zaopatrzone w pomoce dydaktyczne oraz książki. Wychowankowie zostali objęci pomocą psychologiczną, w związku z zagrożeniem epidemicznym.

Powiat Raciborski zlecił zadanie prowadzenia placówek opiekuńczo – wychowawczych dwóm podmiotom na podstawie art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 1) Zgromadzeniu Córek Maryi Wspomożycielki (Siostry Salezjanki) Inspektoriatu Warszawskiego z siedzibą w Łomiankach, ul. Warszawska 152;
- 2) Stowarzyszeniu „Otwarte Serca Dzieciom” z siedzibą w Kuźni Raciborskiej, ul. Mickiewicza 7.

Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki prowadzi na terenie Powiatu Raciborskiego Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Pogrzebieniu przy ulicy Klasztornej 8, która jest placówką typu socjalizacyjno – interwencyjnego, przeznaczoną dla 14 wychowanków oraz posiada 2 dodatkowe miejsca, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.

W okresie sprawozdawczym Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Pogrzebieniu obejmowała opieką łącznie 19 dzieci. W okresie minionego roku do Placówki zostało przyjętych 3 wychowanków z terenu powiatu. W omawianym okresie 3 wychowanków opuściło placówkę, w tym:

- 1) 1 wychowanka usamodzielniała się;
- 2) 2 wychowanków przeniesiono do innej placówki opiekuńczo – wychowawczej;

W Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu na dzień 31 grudnia 2021 roku przebywało 16 wychowanków (5 dziewcząt i 11 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- 1) poniżej roku – 0;

- 2) od 1 roku do 3 lat – 1;
- 3) od 4 lat do 6 lat – 3;
- 4) od 7 lat do 13 lat – 8;
- 5) od 14 lat do 17 lat – 3;
- 6) od 18 lat do 24 lat – 1.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce w Pogrzebieniu w 2021 r. wynosił 4 000,00 zł.

Tabela nr 10. Liczba dzieci przebywających w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu w 2021 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2021	Styczeń	16
	Luty	16
	Marzec	17
	Kwiecień	17
	Maj	17
	Czerwiec	17
	Lipiec	17
	Sierpień	17
	Wrzesień	16
	Październik	18
	Listopad	18
	Grudzień	16

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Stowarzyszenie „Otwarte Serca Dzieciom” z siedzibą w Kuźni Raciborskiej prowadzi na terenie Powiatu Raciborskiego:

- 1) **Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Kuźni Raciborskiej** przy ulicy Mickiewicza 7 typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków z 2 dodatkowymi miejscami, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej zapewniła opiekę łącznie 21 dzieciom. Do placówki przyjęto 12 małoletnich, w tym 11 pochodzących z powiatu raciborskiego i jedno spoza terenu powiatu. Placówkę opuściło 9 wychowanków, w tym:

- a) 5 wychowanków usamodzielniało się;
- b) 2 wychowanków zostało przeniesionych do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu;
- c) 2 wychowanków powróciło do rodziny biologicznej.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej na dzień 31 grudnia 2021 r.

przebywało 17 wychowanków (8 dziewcząt i 9 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0;
- b) od 1 roku do 3 lat – 0;
- c) od 4 lat do 6 lat – 1;
- d) od 7 lat do 13 lat – 4;
- e) od 14 lat do 17 lat – 9;
- f) od 18 lat do 24 lat – 2.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej w 2021 r. wynosił 4 000,00 zł.

Tabela nr 11. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej w 2021 roku.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2021	Styczeń	15
	Luty	15
	Marzec	15
	Kwiecień	15
	Maj	15
	Czerwiec	18
	Lipiec	18
	Sierpień	18
	Wrzesień	18
	Październik	15
	Listopad	15
	Grudzień	17

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

- 2) **Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Nędzy** przy ul. Leśnej 1 typu socjalizacyjno – interwencyjnego dla 14 wychowanków z 3 dodatkowymi miejscami, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.

W okresie sprawozdawczym Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Nędzy opieką objęła łącznie 22 dzieci. Do placówki przyjęto 8 małoletnich wszystkie z terenu powiatu raciborskiego. Placówkę opuściło 8 wychowanków, z czego:

- a) 2 wychowanków powróciło do rodziny biologicznej;
- b) 2 wychowanków usamodzielniało się;

- c) 4 wychowanków zostało przeniesionych do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej.

W Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy na dzień 31 grudnia 2021 r. przebywało 16 wychowanków (8 dziewcząt i 8 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0;
- b) od 1 roku do 3 lat – 0;
- c) od 4 lat do 6 lat – 0;
- d) od 7 lat do 13 lat – 5;
- e) od 14 lat do 17 lat – 10;
- f) od 18 lat do 24 lat – 1.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy w 2021 r. wynosił 4 000,00 zł.

Tabela nr 12. Liczba dzieci przebywających w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy w 2021 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2021	Styczeń	16
	Luty	16
	Marzec	16
	Kwiecień	15
	Maj	15
	Czerwiec	17
	Lipiec	17
	Sierpień	17
	Wrzesień	17
	Październik	16
	Listopad	16
	Grudzień	16

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

- 3) **Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Raciborzu** przy ulicy Długiej 34/1 typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków z 1 dodatkowym miejscem, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Raciborzu opieką objęła łącznie 22 dzieci. Do placówki przyjęto 10 wychowanków. Placówkę opuściło 11 wychowanków, w tym:

- a) 2 wychowanków zostało przeniesionych do placówki opiekuńczo – wychowawczej, znajdującej się na terenie powiatu, z której pochodził;
- b) 9 wychowanków usamodzielniało się.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu na dzień 31 grudnia 2021 r. przebywało 15 wychowanków (7 dziewcząt i 8 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0;
- b) od 1 roku do 3 lat – 0;
- c) od 4 lat do 6 lat – 0;
- d) od 7 lat do 13 lat – 5;
- e) od 14 lat do 17 lat – 7;
- f) od 18 lat do 24 lat – 3.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce w Raciborzu w 2021 r. wynosił 4 000,00 zł.

Tabela nr 13. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu w 2021 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2021	Styczeń	15
	Luty	17
	Marzec	15
	Kwiecień	15
	Maj	15
	Czerwiec	15
	Lipiec	15
	Sierpień	16
	Wrzesień	14
	Październik	15
	Listopad	15
	Grudzień	15

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

4) **Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Cyprzanowie** przy ulicy Janowskiej 15, która rozpoczęła swoją działalność w dniu 6 lutego 2019 r. typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków z 1 dodatkowym miejscem, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Cyprzanowie objęła opieką łącznie 17 dzieci. Do placówki przyjęto 3 wychowanków z terenu powiatu raciborskiego. Placówkę opuściło 3 wychowanków w tym:

- a) 2 wychowanków usamodzielniało się;
- b) 1 wychowanka została przeniesiona do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie na dzień 31 grudnia 2021 r. przebywało 15 wychowanków (5 dziewcząt i 10 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0;
- b) od 1 roku do 3 lat – 0;
- c) od 4 lat do 6 lat – 0;
- d) od 7 lat do 13 lat – 7;
- e) od 14 lat do 17 lat – 7;
- f) od 18 lat do 24 lat – 1.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie w 2021 r. wynosił 4 000,00 zł.

Tabela nr 14. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie w 2021 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2021	Styczeń	14
	Luty	15
	Marzec	15
	Kwiecień	15
	Maj	15
	Czerwiec	15
	Lipiec	15
	Sierpień	15
	Wrzesień	15
	Październik	15
	Listopad	15
	Grudzień	15

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

5) Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu socjalizacyjnego w Samborowicach, przy ulicy Opawskiej 7, przeznaczoną dla 15 wychowanków,

funkcjonującą od dnia 1 września 2019 r.

W okresie sprawozdawczym w/w Placówka objęła opieką łącznie 15 wychowanków. Do placówki przyjęto 1 wychowankę z terenu powiatu raciborskiego.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach na dzień 31 grudnia 2021 r. przebywało 15 wychowanków (4 dziewczęta i 11 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0;
- b) od 1 roku do 3 lat – 1;
- c) od 4 lat do 6 lat – 2;
- d) od 7 lat do 13 lat – 8;
- e) od 14 lat do 17 lat – 4;
- f) od 18 lat do 24 lat – 0.

Miesięczny koszt utrzymania dzieci w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach w 2021 r. wynosił 4 000 zł.

Tabela nr 15. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach w 2021 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2021	Styczeń	14
	Luty	14
	Marzec	14
	Kwiecień	14
	Maj	14
	Czerwiec	15
	Lipiec	15
	Sierpień	15
	Wrzesień	15
	Listopad	15
	Grudzień	15

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 16. *Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wg okresów przebywania, stan na 31.12.2021r..*

OKRES PRZEBYWANIA W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY (%)
do 3 miesięcy	6	6,38
powyżej 3 do 6 miesięcy	12	12,77
powyżej 6 do 12 miesięcy	17	18,09
powyżej 1 roku do 2 lat	9	9,50
powyżej 2 lat do 3 lat	37	39,30
powyżej 3 lat	13	13,80
RAZEM:	94	100,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego przebywało łącznie 94 wychowanków, w tym 37 dziewcząt i 57 chłopców w:

- 1) Pogrzebieniu – 16 podopiecznych, w tym 5 dziewcząt oraz 11 chłopców;
- 2) Kuźni Raciborskiej – 17 podopiecznych, w tym 8 dziewcząt oraz 9 chłopców;
- 3) Nędzy – 16 podopiecznych, w tym 8 dziewcząt oraz 8 chłopców;
- 4) Raciborzu – 15 podopiecznych, w tym 7 dziewcząt oraz 8 chłopców;
- 5) Cyprzanowie – 15 podopiecznych, w tym 5 dziewcząt oraz 10 chłopców;
- 6) Samborowicach – 15 podopiecznych, w tym 4 dziewczęta oraz 11 chłopców.

W placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przebywało 32 wychowanków pochodzących z terenu innych powiatów, w tym w:

- 1) Pogrzebieniu – 4 osoby;
- 2) Kuźni Raciborskiej – 5 osób;
- 3) Nędzy – 2 osoby;
- 4) Raciborzu – 4 osoby;
- 5) Cyprzanowie – 8 osób;
- 6) Samborowicach – 9 osób.

Tabela nr 17. Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wg przedziałów wiekowych, stan na 31.12.2021r.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY (%)
0 – 6 roku życia	8	8,51
7 – 13 roku życia	33	35,11
14 – 17 roku życia	41	43,62
powyżej 18 roku życia	12	12,76
RAZEM:	94	100,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2021 r. wydało 72 skierowania, w tym:

26 skierowań kierujących do:

- 1) Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu, wydano i zrealizowano 3 skierowania;
- 2) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej, wydano i zrealizowano 5 skierowań;
- 3) Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy, wydano i zrealizowano 8 skierowań;
- 4) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu, wydano i zrealizowano 6 skierowań;
- 5) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie, wydano i zrealizowano 3 skierowania;
- 6) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach, wydano i zrealizowano 1 skierowanie.

46 skierowań zmieniających:

- 1) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Raciborzu – wydano 4 skierowania;
- 2) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej – wydano 7 skierowań;
- 3) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Samborowicach – wydano 7 skierowań;
- 4) Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Pogrzebieniu – wydano 28 skierowań.

W okresie sprawozdawczym żadne dziecko pochodzące z terenu powiatu raciborskiego nie było umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczych poza terenem powiatu.

Tabela nr 18. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych według stanu na 31.12.2021 r. oraz miesięczny koszt utrzymania w placówkach.

POWIAT	LICZBA DZIECI	MIESIĘCZNY KOSZT UTRZYMANIA 1 DZIECKA (ZŁ)
WPOW POGRZEBIEŃ	16	4000,00
POW KUŹNIA RACIBORSKA	17	4000,00
WPOW NĘDZA	16	4000,00
POW RACIBÓRZ	15	4000,00
POW CYPRZANÓW	15	4000,00
POW SAMBOROWICE	15	4000,00
Razem:	94	4000,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W 2021 r. w powiecie raciborskim 6 działających placówek opiekuńczo – wychowawczych zrealizowało procedurę osiągnięcia standardów dotyczących liczby wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, zgodnie z art. 230 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. Etapowo przeprowadzono działania, ze względu na konieczność reorganizacji placówek, w celu zmniejszenia liczby dzieci pod opieką jednej instytucji, tworząc kameralne i suwerenne placówki opiekuńczo – wychowawcze dla 14 wychowanków.

1.2.5. Prowadzenie postępowań w celu ustalenia odpłatności rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Rodzice, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 193 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, są zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej do wysokości miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. W celu realizacji powyższego zadania u rodziców, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej bądź w instytucjonalnej pieczy zastępczej, zbadana została sytuacja rodzinna, materialna, dochodowa i zdrowotna, co zostało udokumentowane poprzez sporządzenie protokołu. Wobec rodziców, co do których w trakcie postępowania nie udało się ustalić adresu zamieszkania (brak meldunku, nieprzebywanie pod adresem zameldowania, brak informacji o miejscu pobytu) odstąpiono od wydania decyzji administracyjnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2021 r. prowadziło postępowania administracyjne względem 115 rodziców biologicznych, celem ustalenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W toku postępowania wydano 84 decyzje

administracyjne w sprawie odstąpienia od ustalenia odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. W toku postępowania wydano 1 decyzję administracyjną ustalającą częściową odpłatność rodzicom za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

1.2.6. Wytaczanie na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych.

W 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu nie złożyło w Sądzie Rejonowym w Raciborzu pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych przeciwko rodzicom biologicznym.

1.2.7. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne.

Realizując powyższe zadanie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2021 r. przyznało 450 świadczeń dla 57 osób, które po opuszczeniu pieczy zastępczej kontynuowały naukę albo otrzymały pomoc na zagospodarowanie bądź usamodzielnienie. Pomoc przyznano na łączną kwotę 326 458,09 zł w tym:

- 1) 189 404,51 zł dla usamodzielnianych opuszczających rodzinną pieczę zastępczą;
- 2) 137 053,58 zł dla usamodzielnianych opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą.

Tabela nr 19. Świadczenia przyznane osobom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze w 2021 r.

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC NA ZAGOSPODAROWANIE
LICZBA ŚWIADCZEŃ	5	167	5
KWOTA ŚWIADCZEŃ (ZŁ)	36 771,00	90 112,58	10 170,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 20. Świadczenia przyznane osobom opuszczającym rodziny zastępcze w 2021 r.

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC NA ZAGOSPODAROWANIE
LICZBA ŚWIADCZEŃ	6	260	7
KWOTA ŚWIADCZEŃ (ZŁ)	33 304,00	142 776,51	13 324,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Z osobami usamodzielnianymi prowadzona była praca socjalna, której celem było między innymi opracowanie programu usamodzielnienia, szczegółowej kontroli wydatkowania udzielanej pomocy, kontroli postępów w nauce oraz pomocy w uzyskaniu mieszkania.

1.3. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REPATRIACJI.

W 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu nie realizowało wniosków na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji.

1.4. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizowało zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, dofinansowując następujące zadania:

- 1) uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- 2) sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych;
- 3) zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
- 4) likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- 5) tworzenie i prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej.

Na realizację powyższych zadań Centrum dysponowało środkami finansowymi pochodzącymi z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przyznanymi Centrum uchwałą nr XXVII/223/2021 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 30 marca 2021 r. ze zm. w sprawie zadań z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz wielkości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na realizację tych zadań w roku 2021.

1.4.1. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych.

W 2021 r. Centrum otrzymało na ten cel środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 456 617,00 zł. O dofinansowanie ubiegało się 376 osób, w tym 257 osób niepełnosprawnych oraz 119 opiekunów tych osób. **Z dofinansowania skorzystały 331 osoby, w tym 238 osób niepełnosprawnych i 93 opiekunów**, pozostałe osoby niepełnosprawne zrezygnowały z otrzymanego dofinansowania. Łącznie na ten cel wydano kwotę 456 617,00 zł.

Tabela nr 21. Osoby niepełnosprawne, które skorzystały z turnusów rehabilitacyjnych w 2021r.

GMINA	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH		KWOTA (ZŁ)
	NIEPEŁNOSPRAWNI	OPIEKUNOWIE	
RACIBÓRZ	165	58	308 007,00
RUDNIK	3	1	5 567,00
NĘDZA	14	5	25 863,00
KRZANOWICE	4	0	6 029,00
KUŹNIA RACIBORSKA	4	1	7 151,00
PIETROWICE WIELKIE	10	6	21 142,00
KRZYŻANOWICE	28	14	59 278,00
KORNOWAC	10	8	23 580,00
RAZEM:	238	93	456 617,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.2. Dofinansowanie usług tłumacza migowego – przewodnika.

Na realizację zadania w 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało środki finansowe z PFRON w wysokości 2 528,00 zł, co pozwoliło na realizację 2 wniosków.

1.4.3. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2021 r. nie zrealizowało żadnego wniosku, ponieważ nie wpłynął żaden wniosek.

1.4.4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Na realizację zadania w 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało środki finansowe z PFRON w wysokości 230 000,00 zł. O dofinansowanie ubiegało się 71 osób, na łączną kwotę 487 945,75 zł. **Dofinansowano 36 wniosków, na łączną kwotę 230 000,00 zł. W grupie zrealizowanych wniosków 7 dotyczyły likwidacji barier architektonicznych, 14 wniosków dotyczyło likwidacji barier w komunikowaniu się, a 15 wniosków było związanych z likwidacją barier technicznych.** Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 22.

Tabela nr 22. Dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych w 2021r.

GMINA	BARIERY					
	ARCHITEKTONICZNE		W KOMUNIKOWANIU		TECHNICZNE	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
RACIBÓRZ	3	61 370,00	8	32 089,87	8	27 667,09
RUDNIK	1	9 750,77	0	0,00	0	0,00
NĘDZA	0	0,00	0	0,00	1	2 513,00
KRZANOWICE	0	0,00	1	2 516,55	2	21 212,55
KUŹNIA RACIBORSKA	0	0,00	1	7 182,00	2	11 646,50
PIETROWICE WIELKIE	0	0,00	1	4 084,05	0	0,00
KRZYŻANOWICE	2	18 685,07	3	13 232,55	1	3 610,00
KORNOWAC	1	11 875,00	0	0,00	1	2 565,00
RAZEM:	7	101 680,84	14	59 105,02	15	69 214,14

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.5. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.

W 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało na ten cel środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 650 411,00 zł. Osoby niepełnosprawne złożyły łącznie 336 wniosków na łączną kwotę 816 403,35 zł, z czego **zrealizowano 301 wniosków na łączną kwotę 650 363,40 zł.** Szczegółowe dane przedstawiają tabele nr 23, 24, 25.

Tabela nr 23. Dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych w 2021r.

PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
WÓZEK INWALIDZKI SPECJALNY	5	19 500,0	2	9 000,00
BALKONIK/PODPÓRKA CZTEROKOŁOWA ULATWIAJĄCA CHODZENIE	3	534,00	0	0,00
OBUWIE ORTOPEDYCZNE	6	1 932,50	0	0,00
PROTEZA KOŃCZYN GÓRNYCH/DOLNYCH	6	37 750,00	0	0,00
PROTEZA PIERSI	1	420,00	0	0,00
WYMIANA LEJA W PROTEZIE	3	6 000,00	0	0,00
ORTEZA KOŃCZYNY DOLNEJ/GÓRNEJ	8	4 531,00	1	750,00
NOGAWICA UCISKOWA	1	476,00	0	0,00
PIONIZATOR	0	0,00	2	6 300,00
RAZEM:	33	71 143,50	5	16 050,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 24. Dofinansowanie do środków pomocniczych w 2021r.

ŚRODKI POMOCNICZE	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
WKŁADKI USZNE	108	9 984,00	6	820,00
APARATY SŁUCHOWE	139	378 494,00	9	46 000,00
APARAT DO BEZDECHU SENNEGO	1	2 210,00	0	0,00
PIELUCHOMAJTKI	87	61 867,73	7	7 943,29
CEWNIKI UROLOGICZNE/ZEWNĘTRZNE	2	1 188,00	1	2 577,96
WORKI DO ZBIÓRKI MOCZU	1	28,80	0	0,00
MATERACE PRZECIWODLEŻYNOWE	2	240,00	0	0,00
PODUSZKA PRZECIWODLEŻYNOWA	3	950,00	0	0,00
SYSTEM WSPOMAGAJĄCY SŁYSZENIE	1	4 750,00	5	20 530,00
SOCZEWKI KONTAKTOWE/OKULAROWE	6	367,50	0	0,00
OKULARY LUPOWE	1	525,00	0	0,00
POJEMNIKI/ZBIORNIKI NA INSULINĘ	0	0,00	7	985,50
SENSORY	0	0,00	7	8 527,50
RAZEM:	351	460 605,03	42	87 384,25

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 25. Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego w 2021 r.

SPRZĘT REHABILITACYJNY	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
ROWER REHABILITACYJNY	1	719,00	0	0,00
BIEŻNIA ELEKTRYCZNA	1	1 595,00	1	3 199,20
ORBITREK MAGNETYCZNY	0	0,00	1	2 399,20
DRABINKA REHABILITACYJNA	0	0,00	1	960,00
KRĄŻKI DOTYKOWE	0	0,00	1	470,00
LAPTOP Z OPROGRAMOWANIEM LOGOPEDYCZNYM	0	0,00	2	5 838,22
RAZEM:	2	2 314,00	6	12 866,62

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.6. Finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej.

W 2021 r. w Warsztacie Terapii Zajęciowej funkcjonowało 14 pracowników dysponujących łącznie 70 miejscami. W zajęciach Warsztatu uczestniczyli mieszkańcy z terenu powiatu raciborskiego. Osoby, które uczestniczyły w zajęciach WTZ w Raciborzu przedstawia tabela nr 26.

Tabela 26. Liczba osób, które uczestniczyły w zajęciach WTZ w Raciborzu w 2021r.

GMINA	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH
RACIBÓRZ	45
RUDNIK	2
NĘDZA	5
KRZANOWICE	1
KRZYŻANOWICE	6
KUŹNIA RACIBORSKA	10
PIETROWICE WIELKIE	1
RAZEM:	70

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na funkcjonowanie WTZ w Raciborzu w roku 2021 Powiat Raciborski ze środków PFRON przeznaczył kwotę 1 518 720,00 zł oraz kwotę 168 747,00 zł ze środków własnych. Dodatkowo Warsztat otrzymał kwotę 13 000,00 zł – dotacja Miasta Racibórz, środki ze sprzedaży wyrobów WTZ. Łączna kwota kosztów funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Raciborzu w 2021 r. wyniosła 1 700 467,00 zł.

Działając na podstawie przepisu art. 10b ust. 6a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

na podstawie przepisu § 22 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2284) oraz na podstawie umowy nr ZS.8360.9.2019 z dnia 30.12.2019 r. ze zm. w sprawie zasad działania i pokrywania kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej, zawartej pomiędzy Powiatem Raciborskim a Miastem Racibórz, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jest w trakcie prowadzenia czynności sprawdzających w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Raciborzu.

1.5. REALIZACJA PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” FINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

W 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizowało pilotażowy program Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Aktywny samorząd”. Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym, a także w dostępie do edukacji.

Program przewidywał następujące obszary wsparcia :

1) Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (dysfunkcja narządu ruchu);
- Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B (dysfunkcja narządu ruchu);
- Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B (dysfunkcja narządu słuchu);
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (dysfunkcja narządu słuchu).

b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
- Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów

oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu wzroku);

- Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu słuchu);
- Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego.

c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
- Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
- Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
- Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.

d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazał w 2021 r. środki finansowe na realizację wniosków w ramach programu „Aktywny Samorząd” w łącznej wysokości 266 000,00 zł.

„Aktywny samorząd” w 2021 r. oraz ich wydatkowanie w ramach obszarów.

MODUŁ	OBSZAR/ZADANIE	ŚRODKI PFRON NA 2021 ROK (ZŁ)	ZŁOŻONE WNIOSKI	ZREALIZOWA- NE WNIOSKI	WNIOSKOWANE KWOTY (ZŁ)	WYPŁACONE DOFINANSO- WANIE (ZŁ)
I	A-1 oprzyrządowanie samochodu	207 000,00	2	2	7 395,00	7 395,00
	A-2, A-3 prawo jazdy		7	6	31 732,50	22 068,30
	A-4 oprzyrządowanie samochodu		0	0	0,00	0,00
	B-1, B-3, B-4 sprzęt elektroniczny oraz oprogramowanie		27	23	103 928,24	97 915,08
	B-2 szkolenie w ramach sprzętu elektronicznego		0	0	0,00	0,00
	B-5 utrzymanie sprawności technicznej sprzętu elektronicznego		0	0	0,00 zł	0,00
	C-1 zakup wózka o napędzie elektrycznym		1	1	10 000,00 zł	10 000,00
	C-2 sprawność techniczna wózka skutera, elektrycznego		1	1	3 500,00	3 500,00
	C-3 zakup protezy		1	1	18 200,00	18 062,27
	C-4 sprawność techniczna protezy		0	0	0,00	0,00
	C-5 zakup skutera o napędzie elektrycznym		4	3	20 625,00	20 625,00
	D utrzymanie aktywności zawodowej- opieka nad osobą zależną		2	2	6 936,00	3 716,20
II	Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	59 000,00	17	14	51 357,50	44 032,50
RAZEM MODUŁ I i II		266 000,00	62	53	253 674,24	227 314,35

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu

W ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” zrealizowano 53 wnioski niepełnosprawnych mieszkańców z terenu powiatu raciborskiego.

Tabela nr 28. Wnioski osób niepełnosprawnych, które skorzystały z programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków PFRON w 2021r.

	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH												
MODUŁY	M I												M II
GMINA	Obszar A			Obszar B			Obszar C					Obszar D	
	Zad. 1	Zad. 2 i 3	Zad. 4	Zad. 1,3,4	Zad. 2	Zad. 5	Zad. 1	Zad. 2	Zad. 3	Zad. 4	Zad. 5		
RACIBÓRZ	1	5	-	21	-	-	-	1	1	-	2	2	8
RUDNIK	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NĘDZA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KRZANOWICE	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
KUŹNIA RAC.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	2
PIETROWICE WLK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
KRZYŻANOWICE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KORNOWAC	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
RAZEM 53	2	6	0	23	0	0	1	1	1	0	3	2	14

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

2. ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ORAZ INNE ZADANIA ZLECONE POWIATOWI.

2.1. „Dobry start” – rządowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2021.

W roku 2021 realizacja zadania „Dobry start” – Rządowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej została przekazana do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2.2. Dodatek wychowawczy oraz dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.), zgodnie z art. 87 ust. 1a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia, przysługiwał dodatek wychowawczy

w wysokości świadczenia wychowawczego w kwocie 500,00 zł miesięcznie. **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizując wspomniane zadanie w 2021 r. wydało 176 decyzji przyznających prawo do dodatku wychowawczego. Łączna kwota wydatków na świadczenia i obsługę programu wyniosła 966 822,68 zł.**

Ponadto w związku z nowelizacją ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie zastępczej, zgodnie z art. 113a ww. ustawy, dyrektorowi placówki opiekuńczo – wychowawczej od dnia 1 lipca 2019 r. na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia, przysługiwał dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego tj. w kwocie 500,00 zł miesięcznie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizując wspomniane zadanie w 2021 r. wydało 151 decyzji przyznających prawo do dodatku wychowawczego. Łączna kwota wydatków na świadczenia i obsługę programu wyniosła 507 877,06 zł.

2.3. Pomoc cudzoziemcom w integracji ze środowiskiem.

W roku 2021 podjęto po raz pierwszy działania dotyczące udzielenia pomocy cudzoziemcom w oparciu o art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom.

Na podstawie wniosku opracowano 1 Indywidualny Plan Integracji dla 1 rodziny cudzoziemców pochodzących z Jemenu, którzy osiedlili się na terenie powiatu raciborskiego. Rodzinie przyznano pomoc finansową na okres 12 miesięcy, z czego 4 miesiące obejmują rok 2021 (od września do grudnia). Przyznano świadczenie miesięczne dla 6 osób (wnioskodawca, żona i 4 małoletnich dzieci) po 688,00 zł miesięcznie, co stanowi 4 128,00 zł dla rodziny. W roku 2021 ogółem zatwierdzono do wypłaty świadczenia w wysokości 16 512,00 zł.

3. ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ZLECONE ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM.

3.1. Interwencja kryzysowa.

W 2021 r. Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu prowadziło na zlecenie Powiatu Raciborskiego Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Zadanie realizowane było w siedzibie Stowarzyszenia w Raciborzu przy ul. Karola Miarki 7/1. W ramach realizacji zadania Stowarzyszenie zorganizowało:

- 1) dyżury interwencyjne psychologa;
- 2) całodobowe dyżury telefoniczne psychologa;
- 3) udzielanie porad psychologicznych, pedagogicznych oraz prawnych;
- 4) krótkotrwałe schronienie.
- 5) krótkotrwałą psychoterapię kryzysową;
- 6) działalność grup wsparcia;
- 7) mediację dla ofiar przemocy.

Koszt realizacji zadania w 2021 r. wyniósł 60 841,00 zł.

3.2. Dom Samotnej Matki.

Stowarzyszenie Przyjaciół Człowieka „TĘCZA” w Raciborzu prowadziło na zlecenie Powiatu Raciborskiego dom dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży oraz kobiet będących ofiarami przemocy w rodzinie, w ramach którego:

- 1) zapewniano kobietom i ich dzieciom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsce pobytu i wyżywienie;
- 2) organizowano terapię zajęciową dla kobiet;
- 3) prowadzono spotkania edukacyjne dla kobiet;
- 4) zabezpieczono spotkania interwencyjne ofiar przemocy z psychologiem oraz specjalistyczną pomoc socjoterapeutyczną i terapeutyczną;
- 5) objęto kobiety indywidualnym planem pomocy;
- 6) udzielano pomocy w załatwianiu spraw urzędowych oraz przeprowadzano rozmowy wspierające;
- 7) organizowano spotkania integracyjne i okolicznościowe dla wszystkich mieszkańców;
- 8) organizowano zajęcia relaksacyjne dla mieszkańców.

Zadanie realizowane było w obiekcie Stowarzyszenia w Raciborzu przy ul. Sempołowskiej 5.

Koszt realizacji zadania w 2021 r. wyniósł 298 960,00 zł.

3.3. Program dla sprawców przemocy w rodzinie.

Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego

w Raciborzu prowadziło również w 2021 r. dla Powiatu Raciborskiego program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie. **O odbyła się jedna edycja programu dla 12 uczestników.** Całkowity koszt realizacji zadania został pokryty z dotacji, którą powiat otrzymał z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 10 152,00 zł.

Ponadto Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu prowadziło w 2021 r. dla Powiatu Raciborskiego program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Odbyła się jedna edycja programu dla 10 uczestników. Całkowity koszt realizacji zadania został pokryty z dotacji, którą powiat otrzymał z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 8 460,00 zł.

4. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

4.1. Tworzenie mieszkań chronionych.

Realizując zadanie z zakresu usamodzielniania osób opuszczających pieczę zastępczą oraz osób pełnoletnich opuszczających schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze, widzimy potrzebę utworzenia mieszkań chronionych. Mieszkania te byłyby szansą na rozpoczęcie nowego etapu życia dla osób, które po opuszczeniu pieczy zastępczej bądź wyżej wymienionych placówek nie posiadają czasowo innych możliwości zamieszkania i znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną, do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Potrzebę tworzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych dostrzegają również pracownicy placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz resocjalizacyjnych znajdujących się na terenie naszego powiatu. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy należy do zadań własnych powiatu, dlatego dostrzegamy potrzebę utworzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych z terenu powiatu raciborskiego. Byłyby one szansą na rozpoczęcie nowego etapu życia dla osób nieposiadających czasowo innych możliwości zamieszkania i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

5. PODSUMOWANIE.

Niniejsze sprawozdanie dotyczy szczególnie trudnego okresu, gdyż realizacja w 2021 r. zadań odbywała się w sytuacji zagrożenia koronawirusem SARS-CoV-2.

W warunkach tych funkcjonowały, działające na terenie powiatu raciborskiego, domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo – wychowawcze, rodziny zastępcze, środowiskowy dom samopomocy, warsztat terapii zajęciowej, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, ośrodek interwencji kryzysowej oraz prowadzone były wszystkie działania z zakresu polityki społecznej. Każda realizowana procedura wymagała szczegółowego przeanalizowania, uwzględnienia uzyskiwanych rezultatów w odniesieniu do ryzyka i zagrożeń, którym dane działanie było obciążone. Bezpośredni kontakt pomiędzy osobami, pracownikami, podopiecznymi mógł doprowadzić do zakażenia i poważnych konsekwencji zdrowotnych u wielu osób. Dlatego w wielu obszarach działalności podejmowano czynności w sposób zdalny. Szczególny reżim sanitarny dotyczył domów pomocy społecznej oraz pieczy zastępczej, w przypadku których kontakt bezpośredni realizowany był tylko w sytuacjach niezbędnych do zapewnienia ich prawidłowego funkcjonowania. Bezpośredni kontakt realizowany był również w przypadku obsługi osób niepełnosprawnych. Stan pandemii oraz stosowanych obostrzeń był zmienny i wymagał stałego dostosowywania się do aktualnych warunków. Obecnie zauważalna jest poprawa sytuacji epidemiologicznej, co powoduje, iż coraz więcej sfer życia społecznego ulega tzw. odmrożeniu, znosi się lub minimalizuje obostrzenia. Niestety obserwujemy też negatywne efekty wielu miesięcy trwania epidemii. Następuje pogorszenie się kondycji psychicznej wychowanków w pieczy zastępczej, spadła ilość kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, istotnemu zmniejszeniu uległa liczba osób kierowanych do domów pomocy społecznej. Mając na uwadze wspomniane zjawiska można stwierdzić, że w kolejnych miesiącach niezbędne będzie zintensyfikowanie współpracy pomiędzy jednostkami pomocy społecznej, jednostkami oświatowymi oraz innymi służbami działającymi na polu polityki społecznej, w celu likwidacji negatywnych skutków jakie w życiu społecznym wywołała epidemia koronawirusa SARS-CoV-2.